

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lect. 1. De Officio Pastoru[m] & ministroru[m] Ecclesiae, tripartita. Labora sicut bonus miles Iesu Christi, certa tamen fidei, apprehende vitam æternam. 1 Timot. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

OPVSCVLVM I.

CORONA SACERDOTVM, ET CIDARIS
PRÆLATORVM.

VARIÆ CONTINET OPVSCVLVM ISTVD LECTIONES, QVÆ VSVI ERVNT DIVINI Verbi Præconibus, quando differendum est vel in Primitiis Sacerdotum, vel in Congregatione Pastorum, vel pro exhortatione Canonicorum & Ecclesiasticorum. Denique proderunt species nonnullæ hæc Lectiones, quando agendum erit de canonica electione Prælatorum, quia monita continent eorum munus rememorantia. Addidimus & Lectionem pro his qui transacto anno quinquagesimo Iubilæum solemniter celebrant, sive in Sacerdotio, sive in Religionis statu, sive in Matrimonio,

LECTIO I. TRIPART.

Thema, *Labora sicut bonus miles Christi, certa certamen fidei, apprehende vitam æternam* 1. Tim. 6.

optimum. Occasionem suggerit Apostolus scribens ad Timotheum: *Labora sicut bonus miles Christi, Potissimum autem hac de re tractabo sub titulo inclyti & mystici belli Gedeonis, qui cum trecentis electis militibus, una manu lampadem, altera tubam gestantibus, hostilia castra sub vertit: bellum enim istud præsignabat illud quod in Ecclesia gerendum erat. Itaque declarabo.*

1. Tim. 6.
Iudic. 7.

De Officio
Pastorum
& ministrorum
Ecclesie.
Amos 4.

Requenter sacris in litteris, & maxime apud Prophetas, Deus noster hoc titulo glorietur: DOMINUS DEUS EXERCITUM. Hinc illud, *Ecce formans montes, & creans ventum, & annuncians homini eloquium suum, faciens matutinam nebulam, & gradens super excelsa terra: Dominus Deus exercituum nomen eius.* Quis est iste formans montes, nisi is qui formavit sibi sublimes Apostolos, Prophetas, Doctores, Pastores, Sacerdotes? Quis creans ventum, nisi qui immitit spiritum multiplicem in suos ministros, dona scilicet Spiritus sancti, ut per illos impellat ad bonum omne corde Filiorum hominum, de quo vento scriptum est: *Spiritus ubi vult spirat, & nescis unde veniat, aut quò vadat.* Quis annunciat homini eloquium suum, nisi is qui committit ministris suis eloquia casta, ut plebi illa annuncient; de quo scriptum rursus est: *Qui emittit eloquium suum terra, velociter currit sermo eius?* Hic est igitur Deus noster, qui graditur super excelsa terra, & nebulam spargit: & Dominus Deus exercituum est nomen eius. Neque tantum dicitur Deus exercituum ob Angelorum innumeram multitudinem, qui cælestem conficiunt militiam, in quibus suam ostendit potentiam per eos inimicos conterens: sed etiam ob exercitus & militiam quam habet in terris, ob quam Ecclesia dicitur, *Terribilis ut Castrorum acies ordinata.* Sacerdotes autem & Ministri eius, sunt huius militiæ Duces, Tribuni, Centuriones, Pentacontarchi, Decuriones. Quare cum eos inueitor dicere possum cum Iacob: *Castra Dei sunt hæc.* Cum ergo sacramento militari sese obstrinxerint, de eorum militia differere hic institui: Et gliscit animus promere canibus Victorum genus

Joan. 3.

Psal. 147.

Cant. 6.

Gen. 32.

Omnes Christiani in sacro baptisate militiam profitentur sub Duce Christo, & crucis Vexillo, quasi Imperiali eius Labaro: sub illo vivere & mori sanguinemque fundere parati esse debent, ut Ducem sequantur proprio cruore laureatum. Hanc professionem repetunt in Confirmatione, ubi à Duce exercitus Dei in auctorantur & consignantur in frontibus, impresso eis signo Regis sui, quo monentur haud debere eum erubescere Crucifixum, sed toto pectore imitari. Singulis ergo Christianis potest dici: *Labora sicut bonus miles Christi, certa certamen fidei, apprehende vitam æternam,* tamquam Coronam certamini huius & victoriæ promissam.

PARS I.
Quomodo
Sacerdotes
& Pastores sine
electis militibus.

Verumtamen Apostolus his verbis videtur specialiter alloqui, in persona Timothei, Pastores, Sacerdotes, Dei que ministros, qui adscripti & electi sunt in militiam sublimiorem, de qua ibidem dicit: *Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus.* Non ergo tam loquitur de gregariis militibus, hoc est Christianis, quibus ex officio convenit tractare secularia, quam de iis qui horum sunt Præfecti & Duces. Hos singulariter decet sub Aquillis & Vexillo Regis Crucifixi decertare & alios fortitudinis exemplo, & accenso prædicationis verbo animare. Quod facit Apostolus, Dux primariæ cohortis, in clamans Timotheo: *Labora sicut bonus miles Christi,* hoc est. Non sicut è sæce plebis Tyro, sed sicut egregius ac generosus eminensque miles, ad arduos labores & agones te accinge.

Quisquis autem scire avert, quis delectus habendus sit horum militum, quæ conditiones in eis exigantur.

gantur, qua panoplia adornati procedere debeant, quibus armis decertare, attendat milites & bellum Gedeonis: huic enim simile esse diximus bellum quod gerere debent Christi Ministri contra aeternam tartaream, contra hostes spirituales. Videamus singula.

Exemplo Gedeonis milites probantur, Sacerdotes probandi sunt. Iud. 7.

Primo dum Gedeon Dux exercitus Dei classico insonante numerosum militem colligit, confluxere triginta duo millia; at non omnes eiusdem animi, nec omnes à Deo electi. Et quia Deus non gloriatur in multitudine, sed in virorum fortitudine; id eò vult delectum fieri, iubetque lustrari exercitum, & per circuitum castrorum inclamari: *Qui formidolosus est & timidus, revertatur.* Et reverti sunt de populo viginti millia virorum, & tantum decem millia remanserunt; aliorum animos, vel ignavia, castrorum hostilium pavor consternarant. Sic non omnes reperti sunt idonei, sed erat numerus super numerum.

Similiter ad militiam hanc sacram ad Sacerdotale & Pastorale ministerium multi confluunt, sed an omnes idonei? An omnes vocati? Certè non omnes electi. Nam & de his dicere potest Princeps

Non omnes ad Pastoralis & Sacerdotale ministerii apti. Ps. 39.

militiæ huius: *Annunciavi, & locutus sum, & multiplicati sunt super numerum.* In clerum usque non pauci irrepunt, in delectu postmodum reprobandi. Sed quoniam repudiandi censentur? Qui sunt formidolosi, torpidi & ignavi, qui nullum divinarum rerum zelum habent sed in terra repunt animo dejecti. Procul ergo illi à castris istis. Qui inscribuntur huic sublimi militiæ, in qua Duces esse aliorum debent, ut forti pectore animoque constanti sint, necesse est; sicque pro gloria Dei & animarum salute gnauiter poterunt decertare. Debent aspera pati ad ardua assurgere, ad perfectionis verticem contendere, Coronam & Lauream fixo mentis intuitu spectare, & expectare. Hæc debet esse vox eorum: *Quæ retrò sunt obliuiscens, ad anteriora extendo meipsum, ad destinatum persequor, ad brachium superne vocatiõnis.* Itaque quicumque vocati estis ad hunc militiæ gradum, satagite ut per bona operam vestram vocatiõnem & electionem faciat.

Phil. 3.

Morum nempe militum vocatio poscit vigilias & excubias, quia speculatores constituti sunt, quibus inclamatur: *Custos quid de nocte? Custos quid de nocte?* Nam & illis per Prophetam dicit Dominus: *Fili hominis speculatorem, dedi te, si non annunciaueris, sanguinem peruenturum requiram de manu tua.* Si indormiteris, in caput tuum dampnum acceris, noli ergo legnis esse oscitans, vel somniculosus, instar confictus continui, contra carnem, mundum, satanam; contra hostes Christi & metacores Antichristi in prociectu continuo oportet esse; ideoque non accedant ignavi aut timidi, qui cuiuscumque accedenti illud inculcatur: *Labora ut bonus miles Christi.* Quasi diceretur: Attende qualitatem tuam & officium. Miles es. Nec id sufficit, Miles bonus esse debes, hoc

Pastores debent esse vigilantes. Isa. 21. Ezech. 33.

est, pugil strenuus & eximius. Vterius videamus Ducis miles sis, Vique Iesu CHRISTI. Quid ille, & quis ille? Is qui usque ad sanguinem decertavit. Illum igitur inuere, qui te certantem inuertur, & vires tibi suggerit, si volueris inuerti. Inuere quoque commilitones tuos qui sub eodem Duce decertarunt feliciter? eiusdem illi tecum fortis fuere, Sacerdotes, Pastores, Levitæ & Diaconi, ac pro fide, pro Lege ac grege Dei fortiter se gesserunt in persecutionibus, angustiis, tribulationibus. Certè primis sæculis furor persecutionis impetebat Sacerdotes, Multique ad Sacerdotium adspiciabant, non tamquam ad dignitatis locum, sed tamquam ad Martyrii gradum, paratid bibendum calicem Domini non solum in sacrificio inueniunt, sed etiam in Martyrio creuunt; ut sic essent non solum focii mentis, sed & angustiarum iugiter sequentes eum qui eos inuitat non solum ad fractionem panis, sed etiam ad bibendum calicem passionis.

Sacerdotium est dura pati.
Arca Domini habitat sub papilionibus, & Dominus meus loquetur super faciem terra, & ego ibo in domum meam, ut genio indulgeam: Absit, ita loquebatur generosus miles Vrius. Quod ipsum & hic nos dicere conuenit.

Hæc est igitur prima lex militiæ nobis propolitiæ. *Fortia agere oportet & dura pati;* & sancto perfectio militum qui hic ascribuntur non tam consistit in multa faciendo, quam multa patiendo. Ideo dicit Apostolus, *Labora sicut miles;* hoc est, perfer dura, laboribusque & corpus obdura. Non est militis otium, delicisque assuescere, sed super nuda humo excubare, ætum ustularem, frigora, & caumata pati, aqua & pane vix ad satisfactionem vesci, infomnes ducere noctes, vallum circumducere eum sudore, aique asperitima tolerare. Si ergo dicimur Milites Christi, labore quam liber acerbi sub eo non sunt renuendi. Non decet sub capite spinoso membra esse mollia & delicata: nec sub Rege Crucifixi Milites eius & Officiarios otio & mollitie diluere. *Arca Domini habitat sub papilionibus, & Dominus meus loquetur super faciem terra, & ego ibo in domum meam, ut genio indulgeam: Absit, ita loquebatur generosus miles Vrius. Quod ipsum & hic nos dicere conuenit.*

Sed quam pauci sunt ad labores strenui? Quam remissi sumus & torpentes, quam ignavi & oscitantes in functionibus sacris? Si aures penitentibus danda, mox fastidium obrepit & tædium. Si visitandi agri & pauperes, nauseamus. Si longiora officia obcunda, capitis vertiginem obtundimus. Si conciones & catechismi frequentius agenda, laborem detrectamus. Si egentes & afflicti accedunt, caput nobis obtundunt. Statim matutino officio & sacrificio peractis, vagamur, otiamur, societatem & solatium sæculi queritamus, aut etiam per commensationes & comperationes ventri & genio indulgemus. Hinc non mirum si aliqui occasionem habeant illud pronuntiandi: *Quid est Sacerdotium? Otium.* O quam delicati milites sumus & molles! Et quoniam est vocatio nostra, nisi continuis subire labores ad nostram & aliorum salutem, & ad Dei gloriam promovendam? Quid

Quid aliud debet esse vita Sacerdotis & Pastoris, nisi oratio & lectio, studiumque rerum sacrarum, Sacramentorum dispensatio, ac verbi Dei administratio, multiformeque ministerium in Ecclesia Dei? Quid aliud monet Apostolus: Tu vero vigila, in omnibus labora, ministerium tuum imple. Et rursus attende lectioni, exhortationi, & doctrinae soliditate curate ipsum exhibere probabilem Deo, operarium inconfutibilem, &c. Hæc ferè repetit, tum Timotheo, tum Tito discipulis suis, ut tamquam milites electi laborent, non in terrenis, sed in cælestibus studiis.

quasi de pluvia collectum, in mare, in abyssum? Ergo homines decurrunt, & humana cuncta quasi aque dilabuntur super terram. Hæc Sanctus Augustinus.

Concedit ergo Deus ut in transitu rebus transeuntibus uramur; hoc ipsum est paululum aque ad sitim extinguendam, ad necessitatem sedandam, quasi manu cavâ ad os admovere. Non vult verò ut incurvemus nos, quasi aquis & terræ adhærescentes, ut ad libitum bibamus, concupiscentiam & cupiditatem sitibundam explicamus, rebusque labentibus cor & affectum immergamus. Hos reprobat qui nimio affectu terrenis inhiant, sæculo adhærent, æterna non suspiciunt, carni & voluntati propriæ ac voluptati indulgent. Et hoc quidem de omnibus Christianis verum est, sed & maxime de Sacerdotibus ac Deiministris, quos vult à terrenis affectum abstrahere, pericula despicere, in sæcula sæculum calcare. Vult, inquam, ipsos cælestia & æterna cogitare, illis corde adhærescere, ad illa suscipienda ceteros Christianos animasque sibi subditas verbo & exemplo manuducere & animare, ut juxta monitum Apostoli, quandoquidem præterit figura huius mundi, qui utuntur hoc mundo tamquam non utantur, live ut alia lectio habet, tamquam non abstantur, id est tamquam non utentes usu firmo & tenaci, quod est aburi. Vendum enim est re aliter qualis est, mundo fluxu & obiter, bonis transeuntibus transeunter, quasi non utendo. Hoc est bibere aquam in transitu ob necessitatem, sicut canes Egypti dicuntur bibere & lambere aquam Nili currendo, ne à serpentibus in littore frequentibus lædantur, si ibi hæserint. Similiter si quis nimis hæret circa aquas huius sæculi facile veneno serpentino cæcatur; acque etiam aburitur illis aquis, quia rei fluxus quasi stabili & solidæ adhærescere agnoscitur.

Quapropter monet S. Anselmus conformiter Apostolo: Nolite constanter mundum diligere, quando ipse quem diligitis non potest constare. In cassum cor quasi manenter figitis, dum fugit ipse quem amatis. Sic & Sanctus Bernardus. Noli amare presentias, quas possessa onerant, amata inquinant, amissa cruciant.

Quod si ad omnes hæc monita dirigi possunt, quanto specialius eos concernunt, quos Deus specialiter elegit rerum cælestium & æternarum ministros, ut mundum & mundana contemnat? Hi scilicet sunt milites illi de quibus Apostolus: Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus, ut placeat ei cui se probavit. Quasi diceret: Sicut miles non se implicat negotiationi, officio, agriculturæ, immo non multum sollicitus est, de victu, quia ei de pane munitionis providetur, & stipendium Rex persolvit: sed solum incendit bello, castris, armis, vigiliæ ut placeat ei qui se probavit, live à quo adscri-

Nimio affectu terrenis adhærescente sacerdotibus specialiter prohibetur.

1. Cor. 7.

Anselm. in Ep. 1. ad Cor. c. 7.

2. Tim. 2.

PARS I. Quomodo Sacerdotes & Pastores ad aquas probari debeant. Iud. 7.

2. Conditio militum Gedeonis applica Sacerdotio.

Es. 109.

Secundò, in bello Gedeonis probari voluit milites suos Deus, ducendo eos ad aquas. Unde dixit Gedeoni: qui linguâ lambuerint aquas, ut solent canes, separabo eos; qui autem curvatis genibus biberint, in altera parte erunt. Fuitque numerus eorum qui manu ad os projiciente lambuerant aquas trecenti viri; Omnis autem reliqua multitudo flexo poplite biberat. Et ait Dominus ad Gedeon. In recentis viris qui lambuerunt aquas liberabo vos, & tradam in manu tua Madian; omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum suum.

Hic insinuat secunda conditio à Domino Deo exercituum requisita in his qui sacræ militiæ per Sacerdotium adscribuntur. Quæ illa? Ut scilicet si sit sitibundus, non nimium de aquis præterfluentibus sæculi huius bibant, nec immoderate affectu illis inhæreant. Quid sunt omnia bona huius sæculi? Nonne pertranseunt instar labantis aquæ? Qui labenti inhæret, cerè labitur & ipse. Propterea dicebat S. Bernardus serm. 1. de Adventu: Infelices filii adam omisit veris & salutaribus studiis, caduca, & transitoria querunt. Quibus assimilabimus homines generationis huius, aut quibus comparabimus illos, quos videmus à terrenis & corporalibus consolationibus avelli non posse? Cerè similes sunt his qui submersi periclitantur in aquis. Nimirum videas eos tenentes tenere, nec ullâ ratione deserere quod primum occurrit manibus, licet prodesse non possit, ut sunt radices herbarum & similia. Esti qui ad eos veniant ut sub veniant, nonnumquam solent apprehensos involvere secum, adeo ut jam nec sibi, nec illis auxilium ferre prævaleant. Sic pereunt in hoc mari magno & spatiofo miseri, dum peritura scissantes omittunt solidâ, quibus apprehensis emergere possent, & salvare animas suas. Hæc Bernardus.

Audi & S. Augustinum explicantem illud, de torrente in via bibet, ad nostrum enim interpretatur scopum, sic dicens: Torrentis est profluvio humane mortalitatis. Sicut enim torres pluviabibus aquis colligitur, redundat, perstrepat, currit, & currendo decurrit, id est cursum suum, sic est omnis iste cursus mortalitatis. Nascitur homines, vivunt, moriuntur, & alitis morientibus, alii nascuntur, quid hic tenetur. Quid non decurrit? Quid non

adscriptus est in militiam, & in delectu militum approbatus, ita Sacerdotes & Ecclesiastici non debent se implicare negotiis secularibus: sed sacrificiis, orationi, lectioni, ministerio templi, verbo Dei. Noluim enim Dominus Levitas partem habere inter fratres in divisione terræ, ne occuparentur nimium ad colendum agros, seminandum, colligendum: sed voluit esse pars eorum, & ut animis non distraherentur, providit eis decimas, primitias, victimas.

Audi S. Bernardum, *Si instar mei, qui ovis sum, Pastor meus & ipse incurvus graditur, vultum gerens deorsum, & terram semper aspiciens, & soli ventrimente ieiunio pabula queritans, in quo discernitur; & si venerit lupus, non erit qui prævideat, qui occurrat, qui eripiat, Decetne Pastorem more pecorum sensibus incubare corporeis, hævere in finibus, inhiare terrenis, & non potius erectum stare ut hominem, celum mente suspicere, quæ sursum, sunt querere & sapere, non quæ super terram?* Hæc Bernardus.

Interim, quàm pauci sunt Sacerdotes ad celestia erecti & attenti? Quam multi, eheu, negotiis secularibus immergi? Nonnullis plus curæ est de pecoribus suis, quàm de Domini ovibus: Plus curæ de alimento facti pro illis, quàm de pabulo verbi pro his. Plus sollicitudinis habent de stabulo & aratro, quàm de Libris & breviario; plus de Arcâ, quàm de Ara; plus de seligine & migmate quàm de frumenti electorum adipe; plus de torculari vertiginoso, quàm de Vino Virgines germinante.

Olim ut à negotiis secularibus abstinere Sacerdotes, nequidem licebat Tutorem aut Curatorem pupillis designare ex Sacerdotibus, sive & gremio Ecclesiæ; idque sub pena excommunicationis, teste S. Cypriano ep. 66. Vbi agit de quodam Geminio, ob id excommunicato, quod ad talem curam vel tutelam per suum testamentum nominasset Faustinum Presbyterum pro Filiis suis. Nam hæc, inquit, nuncratio & forma in clero tenetur ut qui ordinatione promoventur, in nullo ab administratione divitiarum avocentur, nec molestiis & negotiis secularibus alligentur; sed in honore sportulanti-um Fratrum, tamquam decimas ex fructibus percipientes, ab altari & sacrificiis non recedant; sed nocte & die celestibus rebus ac spiritualibus exercitiis ferviant. Quod Episcopi Antecessores nostri religiose considerantes, censuerunt ne quis decedens ad tutelam vel curam clericum nominaret. Si quis hoc fecisset, nec offerretur pro eo, nec sacrificium pro dormitione eius celebraretur. Neque enim apud altare Dei moretur nominari, quia ab altari Sacerdotes & ministros voluit avocare. Hæc S. Cyprianus.

Conformiter his Clemens Pontifex cap. Te quidam, sic saucit. Sacerdotem oportet irreprehensibiliter vivere, & summo studio nitri, ut omnes vitæ occupationes abiciat; ne fidei infort existat, neque in ministerio litium fiat, neque in ulla occupatione propriæ occupationis officii occasione perplexus.

Neque enim cognitorem secularium negotiorum esse oportet, ne provocatus presentibus hominum curis non possit Dei verbo vocare. Nemo ergo cum occupet ab his studiis per quæ salus hominibus datur. Hæc Clemens Pontifex.

Propter hæc omnia concludendo dicimus, veros Christi Milites & Ministros instar Militum Gedeonis, probari apud aquas huius sæculi præterfuentes. Si enim incubent fluxis sæculi bonis, si illis se ingurgitent aut immergant, reprobandur; nec veri Milites Christi agnoscuntur. Si moderatè eis in transitu ob necessitatem uti noverint, eliguntur, victoriaque contra hostes promittitur.

Tertio in bello Gedeonis decernit Deus ut qui libet miles in manu gestet lampadem ardentem in lagena. Hic quoque insinuatur & altera condicio electorum militum, sive Sacerdotum & Pastorum. Quid enim à nobis requirit Dominus, nisi ut semper accincti & parati ad bellum, lucernam teneamus accensam in vase fictili? Hæc est gratia lampade fictilis qua vult nos effulgere, & ignis charitatis quo vult animas nostras accendi & illuminari. Operatur enim diligenter asservari hunc ignem & hanc lucem animi in corpore nostro fragili, quasi in vase fictili. *Habemus thesaurum*, inquit Apollolus, *in vasis fictilibus*. Hic thesaurus, amor est divinus, qui & ignis & lux est. In lagena fragili creum volumus illum circumferimus, & ideo ad vigilandum ne extingatur, aut effundatur. Transparet quoque hæc lux & flamma, per opera virtutum diaphanum & pellucidum, per opera bona & meritoria. Quocirca monet Dominus: *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in celis est.*

Itaque Milites sumus, non jam hastas vibrantes aut gladios, non machæras tractantes, sed arma lucis in manibus gestantes, cum galeâ salutis in capite, cum lorica iustitiæ in pectore, cum baltheo castitatis circa lumbos, cum ocreis & calceis militaribus in pedibus, quibus calceati esse debemus in preparationem Evangelii pacis. His armis, hæc lucia panopliâ exornamur, quia electi sumus ad pugnam contra Principes tenebrarum, & contra regionem umbræ mortis. Arma ergo nostra non carnalia sunt, inquit Apollolus, *sed potentia Deo, ad destructionem munitioum*, ad delendum omnem altitudinem extolentem se contra scientiam Dei, & sic ambulantes in carne, non secundum carnem militamus, inquit ipse.

Ergo agite milites Christi, induimini armalucis, ut contra tenebras depugnetis: abijcere opera tenebrarum, nihil vobis cum illis sit commune, immò implicibili odio illis resistite. Non igitur in cubilibus & impudicitis, non in commessationibus & ebrietatibus, non in coactione & amulatione, hæc enim sunt opera tenebrarum, sed in castitate & sobrietate, in castitate & amore vos illi

Epist. 66.

qui elegit studere probatos exhibere, ut tandem accendat lumbis: cum lucerna attende in manibus, dignos faciat in partem fortis sanctorum in lumine.

4. *Conditio.* Vltierius advertendum, quod Gedeonis milites à Deo probati & electi, iusti sunt lagenas suas confringere, ut longè lateque elucescente lumine nocturnis in tenebris, hostem possent & terrere & fugare. Sic optat Dominus ut operibus mortificationis caro nostra concutiarur, conteratur, confringatur; ita enim poterimus contra Satanam, Carnem, Mundum & Rectores tenebrarum harum victoriam reportare. Tunc enim magis promittat lux gratiæ, & fructus lucis, qui, teste Apostolo, est in omni bonitate, & iustitia, & veritate. Sic in seipso nos docet idem Apostolus, dum dicit: Sic pugno, non quasi aërem verberans, sic curro, non quasi in certum; sed castigo corpus meum & in servitutem redigo, ne forte cum aliis prædica vero ipse reprobus inveniar. Eja igitur Milites Christi, mortificate membra vestra super terram, conterite fistulas lagunculas vestras, & prosterneite in pulvere. Debitores enim estis non carni, ut secundum carnem vivatis. Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritus facta carnis mortificaveritis, vivetis. Sic probantes quid sit beneplacitum Deo, ut Filii lucis ambulate: & nolite communicare in fructibus operibus tenebrarum: magis autem redarguite. Quæ enim sunt ab ipsis in occulto, turpe est & dicere. Omnia autem quæ aguntur, à lumine manifestantur, ut rursum monet Apostolus, Ephes. 5.

1. *Cor. 9.* Quasi in certum; sed castigo corpus meum & in servitutem redigo, ne forte cum aliis prædica vero ipse reprobus inveniar.

Ephes. 5. Sic pugno, non quasi aërem verberans, sic curro, non quasi in certum; sed castigo corpus meum & in servitutem redigo, ne forte cum aliis prædica vero ipse reprobus inveniar.

Rom. 8. Debitores enim estis non carni, ut secundum carnem vivatis. Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritus facta carnis mortificaveritis, vivetis.

Ephes. 5. Sic probantes quid sit beneplacitum Deo, ut Filii lucis ambulate: & nolite communicare in fructibus operibus tenebrarum: magis autem redarguite.

Ezech. 8. Quæ enim sunt ab ipsis in occulto, turpe est & dicere. Omnia autem quæ aguntur, à lumine manifestantur, ut rursum monet Apostolus, Ephes. 5.

An non multi Sacerdotes tenebris jacent immeriti, obsecrati, & fuliginosi? Hi certe deplorandi. An non multi Pastores sunt, qui tantum abest, ut arma lucis gestent, quin potius tenebrarum operibus circumvoluti jacent in caligine & cæcitate? Væ tenebris, væ caliginis, væ ignorantia eorum & cæcitati. O si mihi daretur fodere parietem cum Propheta Ezechiele, videre esset in multorum conscientis tenebris depicta idola quibus thurificabant, liceret videre eos vertentes dorsum ad altare qui altari se deservire profiteantur. Eheu, & hic verum est: *que ab ipsis occulte sunt, turpe est & dicere.* In illo die in quo Dominus illuminabit abscondita tenebrarum, consilia cordium, qualia videbimus opera noctis, & tenebrarum flagitia. Sed dicam cum Apostolo: *confidimus autem dilectissimi meliora de vobis, licet ita loquimur. Et si fuissetis aliquando tenebrae, sed abluti estis, sed sanctificati estis: nunc ergo lux estis in Domino, pergitur, & ut Filii lucis ambulate.*

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Quid sit *Tuba resonans.* Quid est Lampas ardens cum resonante tuba, nisi bonæ operationis lux cum prædicationis gratia? Vtrumque ergo jungantur necesse est Sacerdotes & Pastores.

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Quid sit *Tuba resonans.* Quid est Lampas ardens cum resonante tuba, nisi bonæ operationis lux cum prædicationis gratia? Vtrumque ergo jungantur necesse est Sacerdotes & Pastores.

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Quid sit *Tuba resonans.* Quid est Lampas ardens cum resonante tuba, nisi bonæ operationis lux cum prædicationis gratia? Vtrumque ergo jungantur necesse est Sacerdotes & Pastores.

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Pastores, si suæ voluntatis facere electioni & obligationi. Sic in eis doctrina sonora, nec desit vita lucida. Alterum si absit, parum proficit Pastor, imò deficit. Doctrina sine vita facit arrogantem: vita sine doctrina reddit inutilem. Exhibeant Ministri Dei lucem boni operis, contra tenebras pravæ mentis; admoveant tubam verbi Dei, ut arguant tenebras erroris. Ad illos certe dirigitur illud: *Clamane cesses, quasi tuba exalta voce tuam, annuncia populo scelera eorum.* Vtrumque iunxit Christus supremus Dux militiæ huius, ut exemplo eis præter: *Cepit Iesus facere & docere.* Ipsi quoque Apostolus & Præcipuus Paulus excitat eos ad id ipsum, dum scribit ad Timotheum, erudiens omnes in ipso Pastores: *Testificor coram Deo, & Christo Iesu, per adventum & regnum eius, in ista opportunitate, importune, argue obsecra, increpa, in omni patientia & doctrina.* Quare hoc obicitur per adventum & regnum eius? Rationem reddit S. Gregorius in præmio sui Pastoralis: *Præconis officium suscipit, quisquis ad sacerdotium accedit, ut ante adventum iudicis, qui terribilis sequitur, ipse clamando exhortetur. Sacerdos ergo si prædicationis est nesci, quam clamoris vocem daturus est præco murus? Ideo etiam apud Ezechielem Prophetam Speculatores dicuntur Sacerdotes & Pastores, quibus Tuba necessaria est ut hostium adventum illius solo nuntiet populus. Quare ibi dicitur: *Speculatores dedit, si non annuntiaveris, si tuba non insonaveris, sanguinem animarum de manu tua requiram.* Vide Ezechielem, à primo versu usque ad decimum sextum, ubi de buccina Speculatorum agitur.*

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Quid sit *Tuba resonans.* Quid est Lampas ardens cum resonante tuba, nisi bonæ operationis lux cum prædicationis gratia? Vtrumque ergo jungantur necesse est Sacerdotes & Pastores.

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Quid sit *Tuba resonans.* Quid est Lampas ardens cum resonante tuba, nisi bonæ operationis lux cum prædicationis gratia? Vtrumque ergo jungantur necesse est Sacerdotes & Pastores.

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Quid sit *Tuba resonans.* Quid est Lampas ardens cum resonante tuba, nisi bonæ operationis lux cum prædicationis gratia? Vtrumque ergo jungantur necesse est Sacerdotes & Pastores.

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Quid sit *Tuba resonans.* Quid est Lampas ardens cum resonante tuba, nisi bonæ operationis lux cum prædicationis gratia? Vtrumque ergo jungantur necesse est Sacerdotes & Pastores.

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Quid sit *Tuba resonans.* Quid est Lampas ardens cum resonante tuba, nisi bonæ operationis lux cum prædicationis gratia? Vtrumque ergo jungantur necesse est Sacerdotes & Pastores.

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Quid sit *Tuba resonans.* Quid est Lampas ardens cum resonante tuba, nisi bonæ operationis lux cum prædicationis gratia? Vtrumque ergo jungantur necesse est Sacerdotes & Pastores.

Conditio. Postremò militibus Gedeonis tuba in manu data est, ut unusquisque hæc tuba insonaret, & mox inelamaret DOMINO ET GEDEONI. Armate ergo fuerunt eorum manus tuba & lampade ardente.

Quid sit *Tuba resonans.* Quid est Lampas ardens cum resonante tuba, nisi bonæ operationis lux cum prædicationis gratia? Vtrumque ergo jungantur necesse est Sacerdotes & Pastores.

1sa. 38.

Tim. 4.

Ezech. 33.

Sacerdotum munus olim erat in castris tubis perfonare. Num. 10. Iosue. 6.

yy quæ

quæ prius vitiis obfirmata & clausa manebant.

Hoc quoque hic adiciendum est, imitandos hac in re esse milites Gedeonis à Sacerdotibus ac Pastoribus Ecclesiasticis, quod lagenas confringentes & tubis insonantes, non propriis viribus sibi sint, nec sibi victoriam adscribambiverint, sed per castrorum circuitum inelamarint, DEO ET

Milites Gedeonis Deo victoriam adscribentes, quid docent.

GEDEON. Sic quemlibet in populis fructum fecerint Sacerdotes tuba sua & luce, hoc est doctrinam & prædicationem, non sibi adscribant, nec inde honorem aucupentur, sed inelament, DEO ET GEDEON; hoc est, DEO SUMMO, ET CHRISTO DUCTI. Huic enim militans huic vincunt, virtute huic perficiunt, si quid laude dignum perficiunt. Ipsi dicere possunt, si ego luceo, tu lucem accendis, si tanquam tuba resono, tu spiritu tuo eam perflas; si ego calamus, tu scriba velociter scribens; si cythara sum, tu eam pulsas; si pugno, tu gladio tuo per me uteris; si vinco, per te vinco; tibi est victoria adscribenda. In eandem sententiam dicebat S. Gregorius l. 1. ep. 39. Grave pondus est Sacerdotii; prius quippe Sacerdoti necesse est ut ceteris ad exemplum vivat, ac deinde ut mentem per ostensa exempla non eleveret de prædicationis semper ministerio cogitet, cum timore considerans quod talenta distribuens Dominus, dicit: Negotiamini dum venio, quod negotium tunc verè agimus, si vivendo & loquendo animas lucratur, si infirmos quosque celestia gaudia prædicando in superno amore roboramus, si proceruos gehenne incendia & supplicia terribiliter insonando flecimus, si nulli contra veritatem parcimus, si supernæ amicitias dediti humanas amicitias non timemus. Sed ad hoc extimesco, dum quid respondeam patri familias rationem redditurus adscripto. Hæc S. Gregorius.

Sed concludo, & sparsim dicta summatim recolligo & repeto, Sacerdotes alloquens tanquam Dei milites electos: Maeste animo, quisquis sacerdotio initiatus es, aut ministerio divino destinatus, serio attende illud Apostoli: *Labera tanquam bonus miles Iesu Christi, vigila in omnibus, & ministerium tuum imple.* Ad vigilandum monet te lampas ardens, quam manu debes gestare. Ad laborandum monet te eorum reprobatio qui tanquam ignavi & meticulosi abierunt è castris. Ad ministerium tuum implendum monet te tuba, quam debes insonare, bona æterna & cœlestia annunciando. Sobrius esto, nec aquis huius sæculi affectum immergas, nec illicibus te involvas, nec terræ incurves. Temperantiam cole, continentiam, castitatem. Quod si pergeris, jam poteris cum egregio militum Christi Tribuno, quando de posicio tabernaculi huius mortalis adierit finis castris, ovando canere: *Ego jam desitor, & tempus resolutionis meæ instat. Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi. In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ.*

2. Tim. 4.

Thema. Sic nos existimet homo ut Ministros Christi, & Dispensatores Mysteriorum Dei, &c. 1. Cor. 4.

A Rticulus est fidei Catholicae, Sacerdotes debent ordinatos esse speciales Christi ministros, & Regni eius, quod est Ecclesia; Officiarios primos, ita ut eius vices gerant, auctoritatem repræsentent, eius verbis & spiritu consecrent, baptizent, absolvant, panem vitæ & verbum vitæ ministrent. Eis ergo specialissimè convenit illud S. Petri: *si quis loquitur, quasi sermones Dei; si quis ministrat, tanquam ex virtute, quam administrat Deum, ut in omnibus honorificetur Deum per IESUM CHRISTUM DOMINUM NOSTRUM.* Benedicendus certè Deus, qui talem potestatem dedit hominibus propter homines, ut tanquam ministri eius cælum valeant aperire, infernum claudere, lepram peccati sanare, corpus Christi & cælo advocare, ante iudicium quodammodo iudicare; ita ut cælum sit in cœlis, quod eorum arbitrio decretum fuerit in terris: Benedicendus Christus summus Sacerdos, qui dixit Apostolis, & eorum in sacerdotio successoribus, inusitatis in eos spiritum suum: *Sicut Iesus misit me Pater, ego mitto vos; quorum remiseritis peccata, remittantur eis.* Merito ergo propter hanc variam potestatem, non solum de se & Apostolis, sed etiam de Sacerdotibus omnibus pronunciat S. Paulus: *Sic nos existimet homo ut ministros Christi.*

Quia porrò Ministri Christi sunt, & tales existimandi, ideo sanctificati sunt, uncti, & speciali characterè signati, qui in æternum indelebilis est, & licet non permanebit etiam in altera vita, vel ad maiore rationum gloriam, vel ad dedecus & pœnæ incrementum. Estque illa specialis participatio sacerdotii Christi, in qua ei conformantur & configurantur; non solum tanquam membra capiti, ut in baptismo; nec solum ut milites Duci, sicut in confirmatione; sed ut ministri speciales summo Sacerdoti. O consecratio, o configuratio, o configuratio cœlestis tora & divina, ac planè admirabilis! Propterea rursus specialiter benedicendus Deus, & quidem æternum benedicendus, qui propter hominum salutem sic totus ungit, signat, facrat ineffabili modo; sine qua consecratione & consignatione nihil possent in functionibus & ministerio isto sublimi. Non sic Reges sibi valent consignare ministros; immò nec antiquitus aut Reges aut Sacerdotes per intereorem qualitate deputati erant; quamvis exterior unctio quædam eis adhiberetur. Sic nos ergo existimet homo supra homines, imò plusquam homines per admirabilem istum characterem, signum ministerii nostri & potestatis.

Vtique per illum Sacerdos constituitur ut alter est verus Christus, quandoquidem possit dicere in eius persona: *alter Christus sum.*

Sacerdos